

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-
науковий))

Освітня програма «Туризм»
Спеціальність 242 Туризм
шифр і назва

Спеціалізація _____
за наявності

Галузь знань 24 Сфера обслуговування
шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 вересня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Спортивний туризм
Викладач (-і)	Маланюк Тарас Зіновійович
Контактний телефон викладача	0975952780
Е-mail викладача	taras.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводиться на практичних заняттях, консультації до екзамену - год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Спортивний туризм» - обов'язкова дисципліна з циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Туризм ОКР «Бакалавр». Програма курсу побудована з урахуванням нової ролі людини у сучасному суспільстві, з необхідністю формувати у випускника уміння адаптуватися до умов професійної діяльності. Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про особливості видів активного дозвілля, головні досягнення та здобутки у популяризуванні активних видів дозвілля у різних регіонах України.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Спортивний туризм» - є надати студентам необхідні теоретичні та практичні знання з основ активного туризму, ознайомити їх з різними формами його організації. Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку активних видів дозвілля в Україні, визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, усвідомити можливі шляхи перспективних напрямків розвитку.</p> <p>Цілями вивчення дисципліни є сформувані в студентів професійні знання і уміння щодо практичної організації управління спортивно-туристським бізнесом; здатність забезпечити майбутніх фахівців необхідним обсягом знань з туристсько-спортивної та туристсько-краєзнавчої діяльності різних категорій і різних верств населення; прослідкувати зміни підготовки та реалізації різних форм і видів активного туризму;</p>	
4. Загальні і фахові компетентності	
Загальні компетентності:	<p>K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p> <p>K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>K09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми</p> <p>K12. Навички міжособистісної взаємодії</p>

	К13. Здатність планувати та управляти часом К14. Здатність працювати в команді та автономно
Фахові компетентності:	К15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

5. Програмні результати навчання

- ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.
- ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
- ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

6. Організація навчання

Обсяг курсу – 6 кредити ECTS, 180 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	40
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	242 Туризм	I	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Спортивний туризм його форми та види.	2	2	8
Тема 2. Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні.	4	4	8
Тема 3. Організація туристських походів.	2	4	8
Тема 4. Туристське спорядження.	2	4	8
Тема 5. Харчування в походах.	2	4	8
Тема 6. Тактика проведення туристської подорожі.	2	2	8
Тема 7. Топографія і орієнтування на місцевості.	2	4	8
Тема 8. Гігієна туриста. Перша долікарська медична допомога.	2	2	8
Тема 9. Забезпечення безпеки на маршруті.	2	2	8
Тема 10. Характеристика гірського туризму.		2	8
Тема 11. Характеристика водного туризму		2	8
Тема 12. Характеристика велосипедного туризму.		2	8
Тема 13. Характеристика лижного туризму.		2	8

Тема 14. Туристські зльоти і змагання.		2	8
Тема 15. Спортивний туризм у Карпатах.		2	8
	ЗАГ.: 20	40	120
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Сума поточних балів за кожний змістовний модуль, за контрольну модульну роботу й виконання індивідуального завдання становить підсумковий модульний рейтинговий бал (максимально - 50 балів), який може бути автоматично врахований при виставленні підсумкової семестрової рейтингової оцінки. На семестровий контроль (екзамен, залік) відводиться 50 балів. Сума балів підсумкового модульного й екзаменаційного семестрового контролю може коливатись у межах 50-100 балів і враховуватись при виставленні позитивної підсумкової семестрової рейтингової оцінки.</p> <p>Кількість балів за кожний змістовний модуль визначається робочою програмою залежно від змісту модуля, його вагомості й передбачених видів навчальної роботи.</p> <p>Якщо студент успішно виконав передбачені в змістовних модулях всі види навчальної роботи, то він допускається до підсумкової модульної контрольної роботи.</p> <p>У випадку відсутності студента під час виконання модульної контрольної роботи з будь-яких причин (через не допуск, хворобу тощо), студент вважається не атестованим. При цьому студент вважається таким, що не має академічної заборгованості, якщо він має допуск до модульного контролю і не з'явився на нього з поважних причин, підтверджених документально. У протилежних випадках студент вважається таким, що має академічну заборгованість.</p> <p>У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки студент повинен повторно виконати модульну контрольну роботу в установленому порядку.</p> <p>Перескладання позитивної оцінки, отриманої за виконання модульної контрольної роботи, для її підвищення не дозволяється.</p> <p>Мінімальна кількість балів поточного модульного контролю, яка може зараховуватись автоматично при виставленні підсумкової семестрової рейтингової оцінки, - 50 балів.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Під час виконання студентами письмових робіт слід опиратися на такі засади та застосовувати такі інструменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснювати пов'язані із письмовим завданням вимоги, а також сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату якомога раніше, на початку кожної дисципліни; - пояснювати студентам цінність набуття нових знань, 		

	<p>академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності, чому вона слугує, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови;</p> <ul style="list-style-type: none"> - надавати студентам зрозумілу інформацію про правила академічного письма; - прописувати у програмі курсу політику щодо академічного плагіату; - формулювати завдання в такий спосіб, аби їх не можна було сплагіатити (аналітичне, а не відтворювальне формулювання завдання; висока конкретизованість завдання; опрацювання конкретних джерел і даних); - переконуватися, що вимоги до завдання і критерії його оцінювання було пояснено належним чином. Вимоги до письмових робіт (обсяг, стиль цитування, допустима кількість цитат, правила оформлення та ін.) мають бути чітко прописані у методичних матеріалах для студентів; - розробляти нестандартні, творчі завдання, оновлювати їх щорічно; - давати студентам приклади готових робіт; - обговорювати зі студентами приклади якісного та неякісного академічного письма; - упродовж роботи студента над текстом проводити щонайменше одну проміжну перевірку чорнового варіанту письмової роботи, надавати відгук і рекомендації до тексту, або структурувати виконання роботи у часі із проміжними перевірками кожного етапу її підготовки; - студенти можуть рецензувати роботи один одного: надавати їм для цього критерії оцінки.
Семінарські заняття	Семінарські заняття є невід'ємною складовою освітнього процесу, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього ступеня та має на меті набуття студентом професійних навичок та умінь.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% практичних робіт
Підсумковий контроль	залік
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Основні принципи проведення лекційних та практичних занять курсу «Спортивний туризм» відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p> <p>У випадку, якщо здобувачі вищої освіти відсутні з поважної причини, вони презентують виконані завдання під час самостійної підготовки згідно з Методичними рекомендаціями до самостійної роботи та консультації викладача.</p> <p>Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді.</p>	

Курс «Спортивний туризм» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання.

Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково (оцінюється окремо).

Плагіат та академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу «Спортивний туризм», з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття.

9. Рекомендована література

1. Артамонов Б. Б. Топографія з основами картографії: навчальний посібник / Б. Б. Артамонов, В. П. Штангрет. - Львів: Новий Світ - 2000, 2006. - 248 с.
2. Блистів Т. В. Теорія і практика туристичних походів: навч. посіб. / Горбацьо І. І., Нужний О. В. - Л. : НВФ « Українські технології», 2006. - 132 с.
3. Булашев А. Я. Спортивний туризм: учебник / А. Я. Булашев. - Харьков: ХГАФК, 2004. - 388 с.
4. Булгаков А. А. Два дня в конце недели / А. А. Булгаков, Г. Я. Рыжавский. - М.: Физкультура и спорт, 1984. - 127 с., ил.
5. Вяткин Л. А. Туризм и спортивное ориентирование: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Л. А. Вяткин, Е. В. Сидорчук, Д. Н. Немцов. - М.: Издательский центр «Академия», 2001. - 208 с.
6. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм: навч. посібник / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій. - Тернопіль : ТНПУ, 2007. - 302 с.
7. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч. посіб. для зал. освіт. / В. Д. Дехтяр. - К.: Наук. світ, 2003. - 203 с. - Бібліогр.: с. 200.
8. Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посібник / О. Ю. Дмитрук, Ю. В. Щур. - 2-ге вид., перероб. та доповн. -К. : Альтепрес, 2008. - 280 с.: іл.
9. Душевский В. П. Осторожно: горь: книга для туристов / В. П. Душевский, О. И. Гриппа - Симферополь: Таврия, 1981. - 128 с., ил.
10. Заколайло С. Безпека туристичного походу / С. Заколайло, М. Шульга, М. Зубалій // Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди : науково-теоретичний збірник. - К.: КИТ, 2004. - С. 127-131.
11. Зеленін С. М. Основи туризму: посібник / С. М. Зеленін, В. В. Нікольський. - К. «Здоров'я», 1975. - 240 с.
12. Ільницький В. І. Основи медичних знань туриста / В. І. Ільницький, М. І. Рафалюк, Н. М. Цимбал, У. В. Ільницька. - Тернопіль. : навчальна книга - Богдан. - 2007. - 149 с.
13. Кифяк В. Д. Організація туризму: навчальний посібник / В. Д. Кифяк. - Чернівці: Книги - XXI, 2008. - 344 с.
14. Компас : навчально-методичний посібник вчителям організаторам шкільного краєзнавства і туризму [укладач В. О. Радзієвський]. - Тернопіль. : [б. в.], 1993. - 57 с.

15. Крачило М. П. Краєзнавство і туризм : навч. посібник / М. П. Крачило. - К.: Вища школа, 1994. - 180 с.
16. Костриця М. Ю. Туристсько-краєзнавча робота в школі: посібник для вчителя географії / М. Ю. Костриця. - К. : Рад. шк., 1985. -128 с.
17. Костриця М. Ю. Шкільна краєзнавчо-туристична робота : навч. посібник / М. Ю. Костриця, В. В. Обозний. - К. : Вища шк., 1995. 223 с. : іл.
18. Коцан І. Я. Шкільний туризм: навч.-метод. посібник /І. Я. Коцан. -К. : Муар, 1998.-208 с.
19. Курилова В. И. Туризм: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Физ. воспитание» / В.И. Курилова. - М. : Просвещение, 1988. - 224 с. : ил.
20. Луцький Я. Основи шкільного туризму : навчальний посібник / Я. Луцький, В. Луцький. - Івано-Франківськ : «Місто НВ» - 2008. - 137 с.
21. Луцький Я. В. Туризм для всіх. - Івано-Франківськ: Лік, 1996. - 142 с.
22. Ляшенко Д. О. Картографія з основами топографії: навч. пос. для вищ. навч. закл. / Д.О. Ляшенко. - К.: Наукова думка, - 2008. - 184 с.
23. Методичні поради по організації та проведенню походів у горах з учнями [уклад. В. Овчаров]. - К.: Рад. шк. , 1969. - 56 с.
24. Минделевич С. В. Туризм для всех / С. В. Минделевич. - М.: Знание, 1988. - 190 с.
25. Моргунов Б. П. Туризм. учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по специальности № 2114 «Физ. Воспитание», - М.: Просвещение, 1978. - 166 с.
26. Обозний В. В. Туристсько-краєзнавча практика у педагогічному вузі: навч.посібник- практикум / В. В. Обозний. - К. : ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. -237 с. - Бібліограф. в кінці розд.
27. Остапець О. Організація туристської роботи в школі / О. Остапець // Краєзнавство. Географія. Туризм.- 2008.- № 16. - С. 3-14.
28. Остапчук В. В. Підготовка і проведення туристського походу: навч. посібник / В. В. Остапчук. - Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. - 89 с.
29. Серебрій В. Походи вихідного дня як форма оздоровчого туризму / В. Серебрій // Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди: науково- теоретичний збірник. - Переяслав-Хмельницький: ПЦ «Ризографіка», 2005. - С. 138-148.
30. Слівіна А. Топографічна підготовка / А. Слівіна // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2006. - № 19. - С. 13-17.
31. Смирнов В. М. Орієнтування на місцевості / В. М. Смирнов, О. С. Сандомирський. - К. - «Здоров'я», 1975. - 104 с.
32. Спутник туриста / А. В. Бирюков, И.Я. Брауде, Б. Е. Владимирський и др. [сост. К.И. Вахлис]. - 2 - е узд., перераб. и доп. - К. : Здоров'я, 1991. - 360 с. : ил.
33. Туристсько-краєзнавча робота у вищому педагогічному навчальному закладі: організаційні та методичні аспекти / О. В. Тімець, В.С. Серебрій, Ю. А. Грабовський, А. Л. Шипко. - Умань: Візаві, 2006. - 237 с.
34. Усков А. С. Практика туристських подорожей: учеб. пособие по туризму и краеведению / А. С. Усков. - СПб.: Творческий учебный центр «Геос», 1999.- 264 с. // Краєзнавство. Географія. Туризм.. - 2005. - № 38. - С. 22-24.

35. Усков А. С. Практика туристських путешествий: учеб. пособие по туризму и краеведению / А. С. Усков. - СПб.: Творческий учебный центр «Геос», 1999.- 264 с. // Краєзнавство. Географія. Туризм.. - 2005. - № 33. - С. 22-23.
36. Усков А. С. Практика туристських путешествий: учеб. пособие по туризму и краеведению / А. С. Усков. - СПб.: Творческий учебный центр «Геос», 1999.- 264 с. // Краєзнавство. Географія. Туризм.. - 2006. - № 17. - С. 21-23.
37. Усков А. С. Практика туристських путешествий: учеб. пособие по туризму и краеведению / А. С. Усков. - СПб.: Творческий учебный центр «Геос», 1999.- 264 с. // Краєзнавство. Географія. Туризм.. - 2005. - № 47. - С. 19-21.
38. Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник / Ю. В. Щур, О. В. Дмитрук. -К.: Альтерпрес, 2003. - 232 с.
39. Ямалов О. К вершинам Украинских Карпат: Туристический путеводитель по Закарпатской области (32 пешеходных маршрута) / О. Ямалов. - Ужгород: Карпати, 2004. - 168 с. // Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2007. - № 2-3. - С. 40

Викладач

Маланюк Т.З.